

ĐỀ CƯƠNG MÔN HỌC

1. THÔNG TIN VỀ MÔN HỌC

1.1 Tên môn học : **LỊCH SỬ CÁC NƯỚC ĐÔNG NAM Á**

1.2 Mã môn học : **SEAS2302**

1.3 Khoa/Ban phụ trách : Khoa XHH-CTXH-ĐNA

1.4 Số tín chỉ : **03 LT (03LT/0TH)**

2. MÔ TẢ MÔN HỌC

Với thời lượng 03 tín chỉ (45 tiết), môn học được cấu trúc thành hai phần lớn và được phân kỳ như sau:

Phần thứ nhất: Các nước Đông Nam Á từ thời tiền sử và sơ sử cho đến thế kỷ XV.

Ở phần này, môn học giúp sinh viên nhận thức rằng:

Đông Nam Á vốn là một khu vực địa – lịch sử, địa – văn hóa từ thời cổ trung đại trước khi nó là một khu vực địa – chính trị, địa – quân sự như thời hiện đại đã nhận thức.

Các quốc gia ở ĐNA có chung những điểm tương đồng trong lịch sử, từ cội nguồn dựng nước cho đến quá trình hình thành, phát triển lịch sử - văn hóa. Các quốc gia này đều chịu ảnh hưởng của 2 nền văn minh lớn của châu lục là Ấn Độ và Trung Hoa nhưng mỗi nước đều có những bản sắc độc đáo riêng biệt.

Trong thời kỳ phong kiến, khu vực ĐNA đã có những biểu hiện rất đặc trưng về sự phát triển quốc gia dân tộc, về sự hưng thịnh và suy vong, cùng với sự bành trướng và thu hẹp, kể cả những liên kết và đối đầu... Đây cũng được xem như là một thời kỳ đen tối trong lịch sử ĐNA, chiến tranh nhiều hơn là dung hòa và thân thiện nhau.

Phần thứ hai: Các nước Đông Nam Á từ đầu thế kỷ XVI đến những năm đầu thế kỷ XXI.

Nội dung chính của phần này sẽ cung cấp cho sinh viên những kiến thức cơ bản về CNTB Phương Tây, đồng thời thấy được sự bành trướng của CNTD vào các nước Đông Nam Á. Việc đặt ách thống trị của CNTD Phương Tây đối với các nước Đông Nam Á đã gặp phải sự phản kháng mạnh mẽ của phong trào giải phóng dân tộc khắp nơi ở các nước

khu vực ĐNÁ. Bằng những con đường cách mạng khác nhau, các nước Đông Nam Á đã đấu tranh vì chính nghĩa, vì độc lập dân tộc và cuối cùng đều đã giành được độc lập.

Sau khi dành được độc lập dân tộc là quá trình xây dựng các quốc gia thống nhất, ổn định. Trong xu thế phát triển chung của khu vực và thế giới, Đông Nam Á đã thống nhất chung trong một tổ chức khu vực với tên gọi Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á (ASEAN) và đang ngày càng phát triển năng động, hiệu quả.

Những năm đầu thế kỷ XXI, trước sự biến động không ngừng của tình hình thế giới, khu vực Đông Nam Á cũng đang đứng trước nhiều thời cơ và thách thức mới, đòi hỏi các quốc gia Đông Nam Á càng phải xích lại gần nhau hơn để cùng tồn tại, hợp tác và phát triển.

Tất cả những nội dung trên được trình bày theo phương châm tinh giản, sự kiện lịch sử được trình bày có chọn lọc và có hệ thống, phân tích một cách khoa học các vấn đề lịch sử theo quan điểm của chủ nghĩa Mác-Lênin.

3. MỤC TIÊU MÔN HỌC

3.1 Mục tiêu chung:

Từ việc tìm hiểu, phân tích những sự kiện lịch sử giúp sinh viên nhận thức đầy đủ về lịch sử ĐNA:

+ Ở thời kỳ cổ - trung đại (từ đầu công nguyên đến hết thế kỷ XV), hiểu rõ được quá trình ra đời và phát triển các quốc gia dân tộc ở ĐNA.

+ Ở thời kỳ cận – hiện đại (từ thế kỷ XVI đến những năm đầu thế kỷ XXI), hiểu rõ được lịch sử các nước ĐNA là cùng chung số phận dưới ách cai trị của CNTD, cùng chia lửa đấu tranh GPDT, để từ đó khơi dậy trong sinh viên lòng tự hào dân tộc, tinh đoàn kết hữu nghị giữa các nước trong khu vực, nhằm góp phần xây dựng ĐNA hòa bình ổn định và phát triển lâu dài.

Đồng thời góp phần mở rộng và đi sâu nghiên cứu những vấn đề của KHXH&NV Việt Nam và các nước khu vực, làm phong phú thêm kho tàng lý luận chung trên các lĩnh vực khoa học trong phạm vi khu vực và quốc tế. Hay nói khác hơn, mục đích cao nhất của học phần này là không chỉ để học, để biết, mà mong được là cái đường băng giúp cho sinh viên bay cao và bay xa hơn.

3.2 Mục tiêu cụ thể :

3.2.1. Kiến thức:

Ở thời kỳ cổ - trung đại (từ đầu công nguyên đến hết thế kỷ XV): Làm rõ được lịch sử hình thành các quốc gia cổ ở khu vực Đông Nam Á thời tiền - sơ sử với những điều kiện và quy luật đặc trưng của các nhân tố lịch sử, từ đó nắm rõ được quá trình ra đời và phát triển các nhà nước đầu tiên ở khu vực này từ thế kỷ VII đến thế kỷ X. Trên cơ sở đó, nắm vững được lịch sử phát triển của các vương triều phong kiến ở các quốc gia Đông Nam Á, với những giai đoạn thịnh trị và suy vong.

Ở thời kỳ cận – hiện đại (từ thế kỷ XVI đến những năm đầu thế kỷ XXI): Giúp sinh viên nhận thức được những vấn đề cơ bản của lịch sử các quốc gia Đông Nam Á thời cận – hiện đại. Đó là giai đoạn lịch sử bị xâm lược và thống trị bởi chủ nghĩa thực dân phương Tây; là cuộc đấu tranh chống xâm lược và giải phóng dân tộc của các quốc gia Đông Nam Á.

Sau khi giành được độc lập, các quốc gia Đông Nam Á cùng nỗ lực phát triển trong xu thế chung của thời đại, cùng liên kết trong một tổ chức khu vực là ASEAN. Những thập kỷ cuối thế kỷ XX, đầu thế kỷ XXI, ASEAN ngày càng phát triển mạnh và hoạt động có hiệu quả với mục tiêu tất cả các thành viên cùng hợp tác, hội nhập và phát triển.

3.2.2. Kỹ năng:

Giúp sinh viên nhận thức được các vấn đề lịch sử từ các phương pháp nghiên cứu và học tập chuyên ngành và liên ngành.

Sinh viên có thể rèn luyện được kỹ năng vẽ bản đồ các quốc gia Đông Nam Á thời hiện đại, nhận thức các địa danh qua cách giải mã ngôn ngữ.

3.2.3. Thái độ:

Thứ nhất, qua học phần này sinh viên nhận thức được đúng hơn về lịch sử dân tộc nói riêng và khu vực Đông Nam Á nói chung. Từ đó bồi đắp cho sinh viên lòng tự hào về một quá khứ lâu đời của các quốc gia Đông Nam Á với những giá trị lịch sử văn hóa, văn minh đặc sắc gắn với công cuộc dựng nước và giữ nước.

Thứ hai, sinh viên phải có được lập trường chính trị đúng đắn khi nhận thức về sự ảnh hưởng của chủ nghĩa tư bản đối với lịch sử các quốc gia Đông Nam Á. Hơn nữa, sinh viên cần ý thức được trách nhiệm trong việc góp sức để tăng thêm phần hiểu biết lịch sử các nước trong khu vực hướng về sự hội nhập và phát triển của ASEAN.

4. NỘI DUNG MÔN HỌC

STT	PHẦN/ CHƯƠNG	MỤC, TIÊU MỤC	SỐ TIẾT				TÀI LIỆU TỰ HỌC
			TC	LT	BT	TH	
1	<u>PHẦN I:</u> Đông Nam Á từ Tiền sử và sơ sử đến thế kỷ XV <u>Chương 1</u> Khái quát về thời tiền sử và sơ sử Đông Nam Á trước Công Nguyên và sự	1. Khái niệm 2. Đặc điểm Đông Nam Á 3. Tổng quan về các	6	6			

	hình thành các quốc gia cổ.	<p>quốc gia sơ kỳ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vương quốc Phù Nam - Miền Trung VN- nước Lâm Ấp, Chămpa - Các quốc gia hải đảo - Các quốc gia cổ ở hạ lưu Iraoadi (Nam Mianma) - Lưu vực Mê Nam (Chao Phraya) <p>4. Đánh giá, nhận xét.</p>					
2	<u>Chương 2</u> Thời kỳ hình thành những nhà nước đầu tiên ở ĐNA. TK (VII-X)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Việt Nam (Văn Lang-Âu Lạc) 2. Nước Phù Nam 3. Nước Chân Lạp 4. Nước Chămpa 5. Vùng đất Thái Lan (Xiêm La) 6. Vùng đất Miến Điện (Myanma) 7. Vùng đất Ma Lai (Malayxia) 8. Quần đảo Indonesia-Brunây 	8	6	2		
3	<u>Chương 3:</u> Sự hình thành, phát triển và bước đầu lâm vào khủng hoảng của các vương triều phong kiến ĐNA trong các thế kỷ từ X đến XV	<p>I.Sự hình thành và phát triển thịnh vượng của các vương triều phong kiến ĐNA trong các thế kỷ từ X đến XIII.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Việt Nam (Đại Việt thời Lý-Trần) 	8	6	2		

		<ol style="list-style-type: none"> 2. Nước Chân Lạp 3. Nước Chămpa 4. Nước Xiêm 5. Vùng đất Miến Điện (Myanma) 6. Mã Lai (tiểu quốc Malacca) 7. Singapore 8. Indonesia 9. Phillipin 10. Đế chế Mông Cổ và cuộc xâm lược Đông Nam Á <p style="text-align: center;">II. Các nước Đông Nam Á bước vào thời kỳ khủng hoảng và suy yếu từ thế kỷ XIII đến thế kỷ XV</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Việt Nam (Đại Việt thời Hồ-Lê) 2. Nước Chân Lạp 3. Nước Campuchia 4. Nước Xiêm 5. Vùng đất Miến Điện (Myanma) 6. Mã Lai (tiểu quốc Malacca) 7. Singapore 8. Indonesia 9. Phillipines 10. Nước Lào. 					
	<p><u>Phần II:</u> Lịch sử các nước Đông Nam Á từ thế kỷ XVI đến những năm đầu thế kỷ XXI</p>						

4	<p><u>Chương 4:</u> Quá trình xâm chiếm của chủ nghĩa thực dân vào các nước ĐNA và phong trào giải phóng dân tộc ở các quốc gia Đông Nam Á (từ TK XVI đến năm 1945)</p>	<p>I. Khái quát bối cảnh quốc tế và tình hình các nước Đông Nam Á trước sự xâm nhập của CNTB Phương Tây.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bối cảnh quốc tế 2. Khái quát tình hình các nước ĐNA trước sự xâm nhập của CNTB Phương Tây <ul style="list-style-type: none"> ▪ Về tình hình xã hội-chính trị. ▪ Về tình hình kinh tế. <p>II. Quá trình xâm chiếm các quốc gia Đông Nam Á của chủ nghĩa thực dân Phương Tây (Thế Kỷ XVI-XIX)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Indonesia 2. Philippin 3. Xiêm 4. Mã Lai 5. Việt Nam, Lào, Campuchia <p>III. Chính sách cai trị và bóc lột của thực dân và cuộc đấu tranh tự vệ và giải phóng dân tộc của các nước Đông Nam Á (TK XVI-1920)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Chính sách cai trị và bóc lột: <ul style="list-style-type: none"> ▪ TD Hà Lan ở Indonesia ▪ TD Anh ở Mã Lai, Miến Điện ▪ TD Tây Ban Nha ở Philippin ▪ TD Pháp ở Lào, VN, CPC. 	9	6	3	
---	--	--	---	---	---	--

		<p>2. Phong trào giải phóng dân tộc ở Đông Nam Á (TK XVI- TK XIX).</p> <p>3. Phong trào mang ý thức hệ phong kiến và phong trào dân tộc có xu hướng tư sản và phong trào dân tộc tư sản (cuối TK XIX-1920).</p> <p>4. Cuộc đấu tranh giành độc lập dân tộc của các quốc gia Đông Nam Á (1920-1945):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Bối cảnh thế giới và khu vực sau chiến tranh thế giới thứ nhất. ▪ Phong trào đấu tranh giải phóng dân tộc ở Đông Nam Á (1920-1940). ▪ Sự kết hợp đấu tranh giải phóng dân tộc với đấu tranh chống Phát Xít của nhân dân Đông Nam Á (1940-1945). 				
5	<p><u>Chương 5:</u> Đông Nam Á từ sau chiến tranh thế giới thứ hai đến năm 1975.</p>	<p>I. Đông Nam Á 1945-1975: Những con đường khác nhau đi đến độc lập dân tộc</p> <p>1. Những vấn đề chung</p> <p>2. Khái quát về cuộc đấu tranh và những con đường khác nhau để đi đến giành độc lập dân tộc ở Đông Nam Á (1945-1975)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Việt Nam ▪ Indonesia ▪ Lào ▪ Philippines ▪ Malaysia ▪ Miến Điện ▪ Brunei <p>II. Quá trình phát triển</p>	8	6	2	

		<p><i>kinh tế xã hội ở một số nước sau khi giành độc lập</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Những vấn đề về Indonesia giai đoạn 1950-1965 và giai đoạn 1966-1974 2. Philippines giai đoạn 1946-1965 và từ 1966 – giữa thập niên 70 của TK XX 3. Malaysia giai đoạn 1967-1970 và 1970-1975 4. Singapore giai đoạn 1960-1965 và 1965-1975 5. Thái Lan trong những năm 1961-1976 6. Miền điện giai đoạn 1948-1962 và những năm đầu thực hiện “Cương lĩnh đi lên CNXH” <p><i>III. Quá trình liên kết khu vực Đông Nam Á: bước khởi đầu 1967-1975.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sự thành lập Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á (ASEAN) 2. Cơ cấu tổ chức, nguyên tắc hoạt động giai đoạn đầu của tổ chức ASEAN (1967-1975) 3. Những thành tựu ban đầu của SEAN 					
6	<i>Chương 6:</i> <i>Đông Nam Á từ sau năm 1975 đến nay</i>	<p><i>I. Đông Nam Á 1975-1990 :</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tình hình chung của khu vực 2. ASEAN những năm 1975-1990 	6	6			

		<p>II. Đông Nam Á từ 1990-2005: hợp tác, hội nhập và phát triển</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Những vấn đề chung 2. Tình hình chính trị, xã hội, kinh tế của các nước Đông Nam Á (1990-2005) <p>III. ASEAN trong những năm 1991-2005:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Những thành tựu cơ bản của SEAN về hợp tác an ninh – chính trị (1991-2005) 2. Hợp tác cơ bản của SEAN về kinh tế của SEAN về (1991-2005) 3. Việt Nam – ASEAN: 10 năm hội nhập và phát triển (1995-2005) 					
--	--	--	--	--	--	--	--

5. TÀI LIỆU THAM KHẢO

5.1. Tài liệu chính:

- **D. G. E. Hall**, *Lịch sử Đông Nam Á*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội, 1997.
- **Lương Ninh (CB)**, *Lịch sử Đông Nam Á*, Nxb Giáo dục, 2005.

5.2. Tài liệu tham khảo:

- **Nguyễn Văn Nam**, *Tìm hiểu lịch sử các nước Đông Nam Á ASEAN (trước công nguyên đến thế kỷ XX)*, Nxb Hà Nội, 2008.
- **Trịnh Huy Hóa**, *Indonesia*, Nxb Trẻ, 2003.
- **Lê Văn Quang**, *Lịch sử Vương quốc Thái Lan*, Nxb Thành Phố Hồ Chí Minh, 1995.
- **Trịnh Huy Hóa**, *Lào*, Nxb Trẻ, 2003.
- **Nguyễn Hùng Phi, Chalonsúc Buasi**, *Lịch sử Lào hiện đại*. T.1, T.2 Nxb Chính Trị Quốc Gia, 2006.

- **Huỳnh Văn Tông**, Lịch sử Malaysia, Singapore và Brunei, Trường Đại học Mở TP. HCM, 1993.
- **Trịnh Huy Hóa**, *Philippines*, Nxb Trẻ, 2002.
- **Vũ Dương Ninh, Nguyễn Văn Hồng**, *Lịch sử thế giới Cận đại*, Nxb Giáo dục, 2010.
- **Nguyễn Anh Thái** (Chủ biên), *Lịch sử thế giới Hiện đại*, Nxb Giáo dục, 1998.
- <http://www.chinhphu.vn/portal/page/portal/chinhphu/NuocCHXHCNVietNam/ChiTi etVeToChucQuocTe?diplomacyOrgId=124>
- **Vũ Dương Ninh (CB)**, *Việt Nam-ASEAN-Quan hệ song phương và đa phương*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội, 2004.
- **Trương Hữu Quýnh (chủ biên)**, *Đại cương lịch sử Việt Nam*, tập 1, Nxb Giáo dục, 1998.

6. ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ HỌC TẬP

Quy định thang điểm : 10

STT	Hình thức đánh giá	Trọng số
1	Dự lớp, tinh thần, thái độ học tập, thảo luận tại lớp, thi giữa kỳ	30%
2	Thi hết môn (tự luận)	70%

7. KẾ HOẠCH GIẢNG DẠY

7.1. Kế hoạch giảng dạy lớp ngày (4.5 tiết/buổi)

STT	Buổi học	Nội dung	Ghi chú
1.	Buổi 1	<u>Chương 1</u> Khái quát về thời tiền sử và sơ sử Đông Nam Á trước Công Nguyên và sự hình thành các quốc gia cổ.	
2.	Buổi 2	Chương 1 (tiếp theo); <u>Chương 2</u> : Thời kỳ hình thành những nhà nước đầu tiên ở ĐNA. TK (VII-X).	
3.	Buổi 3	<u>Chương 2</u> (tiếp theo); TH (LT): SV thuyết trình theo đề tài được giao.	
4.	Buổi 4	<u>Chương 3</u> : Sự hình thành, phát triển và bước đầu lâm vào khủng hoảng của các vương triều phong kiến ĐNA trong các thế kỷ từ X đến XV.	

STT	Buổi học	Nội dung	Ghi chú
5.	Buổi 5	<i>Chương 3</i> (tiếp theo); TH (LT): SV thuyết trình theo đề tài được giao.	
6.	Buổi 6	<i>Chương 4</i> : Quá trình xâm chiếm của chủ nghĩa thực dân vào các nước ĐNA và phong trào giải phóng dân tộc ở các quốc gia Đông Nam Á (từ TK XVI đến năm 1945).	
7.	Buổi 7	<i>Chương 4</i> (tiếp theo); TH (LT): SV thuyết trình theo đề tài được giao. BT: 1 tiết kiểm tra giữa kỳ.	
8.	Buổi 8	<i>Chương 5</i> : Đông Nam Á từ sau chiến tranh thế giới thứ hai đến năm 1975.	
9.	Buổi 9	<i>Chương 5</i> (tiếp theo); TH (LT): SV thuyết trình theo đề tài được giao. <i>Chương 6</i> : Đông Nam Á từ sau năm 1975 đến nay.	
10.	Buổi 10	<i>Chương 6</i> (tiếp theo); Ôn tập và giải đáp thắc mắc của SV.	

8. GIẢNG VIÊN BIÊN SOẠN

- Họ và tên: NGUYỄN CHUNG THỦY
- Chức danh, học hàm, học vị: Thạc sĩ

PHỤ TRÁCH KHOA

HÀ MINH TRÍ